

Week 8: Filipino sa Usaping Agraryo

4.1 Maunawaan ang kalagayan ng Agraryo sa Pilipinas

Filipino sa Usaping Agraryo

- Wikang Filipino ay mahalaga sa pagtalakay ng isyung agraryo dahil ito ang pangunahing wika ng mga maralita at magsasaka.
- Pahayag ng Anakpawis noong 2015 ay inilathala sa Filipino upang mas maipaabot sa masa ang tunay na kalagayan ng mga magsasaka.
- Wikang Filipino ang nagiging tulay para maipahayag ng mga magsasaka ang kanilang hinaing at panawagan sa gobyerno.

Maiksing Kalagayang Magbubukid ng Pilipinas

- Ang Pilipinas ay nananatiling agraryo ngunit hindi tunay na umuunlad dahil sa mga palpak na development plan tulad ng PDP.
- 75% ng populasyon ay magsasaka ngunit hindi nabibigyan ng sapat na suporta o pagkilala.
- Malawak ang lupang agrikultural sa bansa, ngunit maliit lamang ang ambag nito sa GDP.
- Karamihan sa produksyon ng palay ay hindi sapat upang bigyan ng disenteng kita ang mga magsasaka.

4.2 Malaman ang kalagayan ng mga magsasaka sa bansa

Kawalang Lupa

- Karamihan ng magsasaka ay walang sariling lupa.
- Ang CARP at CARPER ay napatunayang hindi epektibo sa pamamahagi ng lupa.
- Ang lupang ibinahagi ay kadalasang maliit (average 1.2 ektarya bawat magsasaka), kulang para sa sustenableng kabuhatan.

Upa sa Lupa

- Dahil walang sariling lupa, napipilitang umupa ang mga magsasaka.
- Umaabot sa 87% ng kita sa ani ay napupunta sa upa sa lupa.

- Halos walang natitira sa kita ng magsasaka kahit pagod at gastos ay sa kanila.

Mababang Sahod at Pagsasamantala

- Mababang kita ng mga manggagawang bukid, kadalasang nasa P150–P300 bawat araw.
- Umaasa sa pautang na may mataas na interes, na nagiging sanhi ng pagkakabaon sa utang.
- Tubo sa utang ay umaabot sa 70%–80% sa loob lamang ng ilang buwan.

Plantasyon: Imimperyalistang Pandarambong sa Agrikultura

- Ang sistemang hacienda at dayuhang kumpanya tulad ng Dole at Del Monte ay kumokontrol sa malalawak na lupain.
- Nagdudulot ito ng mono-cropping (iisang uri ng tanim sa malawak na lupa), na hindi nakakatulong sa tunay na kaunlaran ng mga magsasaka.
- Talamak sa mga rehiyon tulad ng Negros, Mindanao, at Gitnang Luzon.

Malawakang atake sa Lumad para sa imperyalistang pandarambong sa likas yaman

- Ang mga Lumad ay nawawalan ng lupang ninuno dahil sa pagmimina at interes ng dayuhang kapital.
- 500,000 ektarya sa Mindanao ang sinasaklaw ng mining operations; 80% nito ay lupang ninuno.
- 15 malalaking dayuhang kumpanya ang nagsasamantala sa likas na yaman ng Mindanao.

4.3 Maunawaan ang Importansiya ng Lupa sa Bansa

- Sa kabila ng atake, patuloy ang pakikibaka ng mga magsasaka para sa tunay na reporma sa lupa.
- Ang **Kilusang Magbubukid ng Pilipinas (KMP)** ay nangunguna sa kampanyang ito.
- Ang reporma sa lupa ay hindi lamang laban ng magsasaka kundi ng buong bansa.
- Kung may sariling lupa ang magsasaka, tataas ang produksyon at magiging susi ito sa seguridad sa pagkain ng bansa.